

VIII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA HISTORYKÓW XIX WIEKU

**Praca w XIX wieku:
źródła, metodologie,
interpretacje**

PROGRAM KONFERENCJI

Poznań, 9-10 czerwca 2025

**Wydział
Historii**

**WYDZIAŁ HISTORYCZNY
UNIwersYTET JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE**

**Wydział Historii
Uniwersytetu Warszawskiego**

VIII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA HISTORYKÓW XIX WIEKU

**Praca w XIX wieku:
źródła, metodologie, interpretacje**

PROGRAM

DZIEŃ PIERWSZY: Poniedziałek 9 czerwca 2025, godz. 09:00-18:40

09:00-09:15

Otwarcie konferencji

Wystąpienie Dziekana Wydziału Historii UAM

Panel I: Idea i etos pracy

09:15-10:55

Sesja I

09:15-09:35

Damian Szymczak

– Pojęcie pracy w polskim dyskursie politycznym w Galicji okresu autonomii.

09:35-09:55

Piotr Kuligowski

– „Dla pracujących dziedzina ziemska staje się rajem...”.
Praca w ujęciu polskich utopistów, 1775-1850.

09:55-10:15

Stanisław Knapowski

– Czy praca może być przyjemnością? Organizacja pracy
a koncepcje antropologiczne francuskich wczesnych.
socjalistów

10:15-10:35

Grzegorz Zackiewicz

– Robotnicy Przemysłowi Świata: działalność i myśl
polityczna w latach 1905-1917.

10:35-10:55

Dyskusja

10:55-11:10

Przerwa kawowo-śniadaniowa (15 minut)

11:10-12:50

Sesja II

11:10-11:30

Radosław Żurawski vel Grajewski

– Rewolucja przemysłowa a rewolucja
socjalna – problem pracy na Wyspach Brytyjskich
w świetle prasy związanej z obozem
politycznym księcia Adama J. Czartoryskiego.

11:30-11:50

Sebastian Paczos

– Idea pracy organicznej w myśli politycznej Józefa Kalasantego Szaniawskiego.

11:50-12:10

Emilian Prałat

– Praca i pracujący w ikonografii i wspomnieniach na przykładzie wybranych rodów ziemiańskich południowej Wielkopolski.

12:10-12:30

Krzysztof Lewalski

– Przekaz kulturowy dotyczący pracy w świetle Księgi przysłów, przypowieści i wyrażeń przysłowiowych (1889-1894) Samuela Adalberga.

12:30-12:50

Dyskusja

12:50-13:00

Przerwa (10 minut)

13:00-14:15

Sesja III

13:00-13:20

Tadeusz Stegner

– Protestancki etos pracy w działaniach podejmowanych przez ewangelickich przemysłowców warszawskich w XIX w.

13:20-13:40

Przemysław Adamczewski

– Etos pracy mieszkańców Kaukazu w percepcji Polaków.

13:40-14:00

Mariusz Korzeniowski

– Ziemiaństwo polskie na Rusi w drugiej połowie XIX wieku wobec etosu pracy.

14:00-14:15

Dyskusja

14:15-15:10

Przerwa obiadowa.

Panel II: Ustawodawstwo, organizacja, warunki pracy

15:10-17:10

Sesja I

15:10-15:30

Marta Sikorska

– Zarobki kobiet w wielkoprzemysłowym mieście w drugiej połowie XIX w. na przykładzie Łodzi.

15:30-15:50

Agata Łysakowska-Trzoss

– Jakby ubogim zrobić ułatwienie w wynalezieniu roboty? Możliwości zarobku dla najuboższych mieszkańców dziewiętnastowiecznego miasta (na przykładzie Poznania).

15:50-16:10

Michał Raczkowski

– O zarobkach pracowników majątków ziemskich w Królestwie Polskim(1864-1914) na łamach "Gazety Rolniczej".

16:10-16:30

Krzysztof Ślusarek

– Obsada personalna i wynagrodzenia w hamerni w Aniełowie. Kilka uwag na temat formowania się rynku pracy Galicji w pierwszej połowie XIX w.

16:30-16:50

Olga Gaidai

– Warunki pracy i płacy w imperium cukrowniczym Pawła Charytonienki na przełomie XIX i XX wieku.

16:50-17:10

Dyskusja

17:10-17:20

Przerwa kawowa (10 minut)

17:20-18:40

Sesja II

17:20-17:40

Michał Baczkowski

– Praca przymusowa na rzecz wojska w Krakowie w dobie napoleońskiej.

17:40-18:00

Tomasz Kargol

– Jak budowano wały przeciwpowodziowe w Galicji w drugiej połowie XIX w.(do 1914 r.).

18:00-18:20

Konrad Meus

– Kwestia „spoczynku niedzielnego” w Galicji w świetle źródeł pochodzących z zasobów archiwów austriackich i ukraińskich.

18:20-18:35

Dyskusja

18:35-18:40

Zakończenie pierwszego dnia konferencji

18:40–19:40

Kolacja

VIII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA HISTORYKÓW XIX WIEKU

**Praca w XIX wieku:
źródła, metodologie, interpretacje**

PROGRAM

DZIEŃ DRUGI: Wtorek 10czerwca 2025, godz. 09:00-17:30

08:45-09:00

Otwarcie konferencji

Panel II (kontynuacja)

09:00-10:15

Sesja III

09:00-09:20

Zofia Chyra-Rolicz

– Drukarnie Związkowe we Lwowie i Krakowie pionierami nowoczesnej organizacji pracy na ziemiach polskich.

09:20-09:40

Kamil Śmiechowski

– Od delegatów robotniczych przez związki zawodowe do Izby Pracy – reprezentacja pracowników w myśli politycznej polskich socjalistów po rewolucji 1905 roku.

09:40-10:00

Karolina Tomczyk-Kozioł

– „Pierwsze, niezależne przedstawicielstwo interesów polskich robotnic w Wielkopolsce”. Stowarzyszenie Personалу Żeńskiego dla Handlu i Przemysłu – wyzwania i ograniczenia.

10:00-10:15

Dyskusja

10:15-10:30

Przerwa kawowo-śniadaniowa

10:30-11:45

Sesja IV

10:30-10:50

Katarzyna Kaczyńska

– Zbawienny zawód? Praca Żydów na roli w Królestwie Polskim w XIX w. jako narzędzie modernizacji społeczności żydowskiej.

10:50-11:10

Alicja Maślak-Maciejewska, Małgorzata Śliż-Marciniec

– Praca galicyjskich Żydów: zmieniające się normy prawne w dobie emancypacji.

11:10-11:30

11:30-11:45

11:45-11:55

Anna Dybała-Pacholak

– Pozycja zawodowa Żydówek w warszawskiej społeczności żydowskiej w I poł. XIX w. w świetle akt notarialnych.

Dyskusja (15 minut)

Przerwa (10 minut)

Panel III: Środowiska zawodowe

11:55-13:35

Sesja I

11:55-12:15

Stanisław Pijaj

– Przywilej czy praca. Posłowie z Galicji wobec swych obowiązków.

12:15-12:35

Dawid Gralik

– Między obowiązkiem, tradycją a zawodem. Służba wojskowa w dobie wojen napoleońskich jako praca na przykładzie polskich oficerów z lat 1806-1814.

12:35-12:55

Maria Korybut-Marciniak

– Polacy z ziem litewsko-białoruskich w rosyjskim aparacie administracyjnym. Uwarunkowania wyboru drogi zawodowej, modele karier, urzędnicza codzienność.

12:55-13:15

Jarosław Kita

– Specyfika pracy lekarzy uzdrowiskowych w XIX wieku.

13:15-13:35

Dyskusja

13:35-14:30

Przerwa obiadowa

14:30-15:30

Sesja II

14:30-14:50

Agnieszka Szudarek

– Praca społeczna czy zawodowa? Proces profesjonalizacji udziału kobiet w administracji socjalno-opiekuńczej w Poznaniu na przełomie XIX i XX wieku w perspektywie narodowej.

14:50-15:10

Adrianna Całus-Polak

– Status nauczycielki w zaborze rosyjskim: miasto, dom prywatny, prowincja – trzy modele działalności edukacyjnej.

15:10-15:30

Michał Bruliński

– Bona, guwernantka, metr czy wirtuoz? Geneza profesji nauczyciela gry na fortepianie na ziemiach polskich przed powstaniem styczniowym.

15:30-15:40

Przerwa kawowa (10 minut)

15:40-17:30

Sesja III

15:40-16:00

Panto Dmitriy

– Praca duszpasterska księży katolickich na Zachodniej Syberii i Azji środkowej w XIX wieku.

16:00-16:20

Elżbieta Nowosielska

– Praca w redakcjach pism polskich na emigracji na przełomie XIX i XX w.

16:20-16:40

Jerzy Kuzicki

– Polacy we francuskim Korpusie Dróg i Mostów w XIX wieku. Źródła, stan i perspektywy badań.

16:40-17:00

Krzysztof Marchlewicz

– „Z łopata i taczka”. Szlacheccy weterani powstania listopadowego przy budowie Great Western Railway.

17:00-17:30

Dyskusja i oficjalne zamknięcie konferencji

Organizatorzy:

- Wydział Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
- Wydział Historyczny Uniwersytetu Jagiellońskiego
- Wydział Historii Uniwersytetu Warszawskiego
- Polskie Towarzystwo Historyczne, Oddział w Poznaniu

Komitety organizacyjny:

Główny Komitet Organizacyjny Konferencji:

- prof. Michał Baczkowski
- prof. UAM Rafał Dobek
- prof. Małgorzata Karpińska
- prof. Krzysztof Marchlewicz
- prof. UW Artur Markowski
- dr hab. Maciej Mycielski
- prof. UJ Stanisław Pijaj

Poznański Komitet Organizacyjny Konferencji:

- prof. UAM Rafał Dobek
- prof. Krzysztof Marchlewicz
- prof. UAM Anita Napierała

Miejsce:

Collegium Historicum UAM

ul. Uniwersytetu Poznańskiego 7
61-614 Poznań (Campus Morasko)
Sala im. G. Labudy (parter)